Hetedik évfolyam. 42. szám. Székely-Udvarhely, 1901. október 20.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
gész évre . . . . 8 korona.
él évre . . . . . 4 „
egyed évre . . . 2 „
ülföldre egész évre 12 „
apok-, tanitók-, gazdasági egyleti tagok- közs. elöljáróknak egész évre 6 kor., a nitó-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 kor.
— Egy példány ára 16 fillér. —
Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANITÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

HIRDETÉSI DIJAK:
Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-, többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyilt-tér sora 1 kor. Hirdetés és nyilt-tér dija előre fizetendő.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utcza), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők.
— Kéziratok nem adatnak vissza. —

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy **az illető postahivataloknál az előfizetések megujitása iránt lehetőleg gyorsan intézkedni sziveskedjenek,** nehogy a lap szétküldése fönnakadást szenvedjen.

A nép érdekében.

A „Székely-Udvarhely“ mult számában teljes szövegében közöltük annak a vármegyénk közönségére nézve általános érdekü reformtervezetnek bevezető részét, melyet Damokos Andor dr, vármegyénk derék alispánja a szolgabiróságok szétosztása ügyében a törvényhatósági bizottság holnapi rendes közgyülése elé terjeszt.

Ezt a tervezetet vármegyeszerte általános tetszéssel fogadta közönségünk s meg vagyunk győződve, hogy más vármegyék is csakhamar alkalmazni fogják czélszerüsége és előnyös volta miatt.

A tervezet kivitelét s költségeit tárgyaló részt is közöljük folytatólagosan az alábbiakban:

A megvalósitás elvi indokainak előterjesztése után át kell térnem mostan már azon kérdések tárgyalására, melyek a kivihetőség szempontjából birnak fontossággal.

I.

Ezek elseje és leglényegesebbike: a kirendelt szolgabiró hatáskörének tüzetes megállapitása, körvonalozása.

E tekintetben általános alapelvül kell elfogadnunk, hogy a kirendelés által a szolgabiró szolgálati, függelmi viszonyai, hatásköre általában változást nem szenved. A kirendelés ténye csupán territoriális változást jelent, de uj hatalmat nem ad.

Részletekbe behatóan a következőkben lennének szolgálati viszonyai és feladatai szabályozandók.

A hozzá beosztott, névszerint alább egyenkint megjelölendő községekre terjedő hatáskörrel:

1. Ellátja teljesen önállóan az összes kihágási ügyeket. Ezekről külön iktató könyvet és pénznaplókat vezet s az előirt időben okmányolt számadást terjeszt elő. Kihágási ügyekből kifolyólag a csendőrséghez felt hivásokat bocsáthat ki.

2. Külön iktatót vezet a közigazgatási ügyekről. A járási főszolgabirótól, mint közvetlen főnökétől, „rövid uton“ veszi a rendeleteket, ezeket beiktatja s jelentését hátiratilag, szintén „rövid uton“ terjeszti fel. Intézkedéseinek anyagát általában a főszolgabirótól veszi s utasitásaihoz s a megbizatás köréhez ragaszkodni tartozik.

A szolgabirói hatáskörben önállóan el nem intézhető, de késedelmet nem szenvedő esetben a főszolgabirónak távbeszélőn jelentést tesz s az intézkedési jogra nézve felhatalmazást kér. A szóbelileg adott hasonló rendeletek ugy a főszolgabiró, mint szolgabiró által aktaszerüen feljegyzendők. Közveszély esetében, ha a felhatalmazás kinyerésére idő, vagy alkalom nem lenne, saját felelősségére önállóan is intézkedhetik, de eljárásáról a főszolgabirónak az utólagos jóváhagyás kinyerése végett a legrövidebb idő alatt jelentést tesz.

3. A hatósága alatti községi elöljáróságokhoz rendeleteket bocsáthat ki és azoktól jelentéseket kivánhat be. Fegyelmi és rendbüntetési joga azonban nincs. Ilyen esetben a főszolgabiróhoz kell további intézkedés végett jelentést tennie.

4. Kiadványokat aláirja. Külön pecséttel bir a következő körirattal: „az N.—i szolgabirói járás n.—i kirendeltsége.“ Külön irattárral bir, melyet a főszolgabirói irattár kezelésére nézve előirt szabályok szerint kezel.

5. A járási főszolgabirót mindazon ügyekben, melyekben a törvények, vagy törvényerővel biró rendeletek megengedik, helyettesitheti. Ehhez azonban a főszolgabirótól előzetes fölhatalmazást kell kinyerni.

6. Nem kihágási természetü pénzt, vagy pénzértéket el nem fogadhat.

7. Panaszokat felvehet. A nem kihágási természetü ügyekben beadott panaszokat azonban további intézkedés végett a járási főszolgabiróhoz köteles felterjeszteni.

8. Uti átalánynyal bir. A nem ennek terhére eső kiszállásairól szabályszerü utiszámlát köteles a vármegyei alispánhoz érvényesités végett beterjeszteni. Miután pedig nem kihágási természetü pénzt általában nem kezelhet, a nem kihágási ügyekből kifolyó s szükségszerüleg a főszolgabirótól vett megbizás folytán teljesitett kiszállásaiból eredő dijai a főszolgabiró utján fizetendők ki.

9. A vármegye alispánjától, főispánjától s általában felettes hatóságaitól közvetlen vett rendeletre közvetlen jelentést tehet. Az uj bünvádi perrendtartás értelmében, vezeti a bünvádi nyomozatokat s az ennek kapcsán szükséges levelezéseket végzi. Kezdeményező jelentéseket azonban a főszolgabiró kikerülésével be nem terjeszthet.

10. Kihágási és bünügyeket kivéve, társhatóságokhoz kezdeményező megkereséseket, átiratokat nem intézhet.

11. A hozzá beosztott irnokkal, ki az összes iktatói, kiadói és irattári kezelést végzi, — valamint a hajduval, ki a szolgai teendőket látja el, — rendelkezik.

12. Irodai ügy- és pénzkezelése a járási főszolgabiró által negyedévenként váratlanul megvizsgálandó.

13. A kirendeltségekhez tartozó községi és körjegyző hivatalok ügy- és pénzkezelését, — eltekintve a főszolgabiróra nézve kötelezőleg előirt vizsgálatoktól, — időszakonként megvizsgálja s intézkedést, vagy megtorlást igénylő hiányok felmerülése esetén a főszolgabirónak jelentést tesz.

II.

A mi a területi beosztást, vagyis azon községek megjelölését illeti, melyekre a kirendelt szolgabiró hatásköre kiterjed, a már fennebb is vázolt territoriális elhelyezettségnek megfelelően a három kirendeltség a következő lenne:

1. A keresztúri járásban a véczkei kirendeltség, melybe beosztandók lennének:

a) a véczkei körjegyzőség, vagyis M.-Zsákod 777, Véczke 888 és Székelyszállás 268 lélekszámmal;

b) a bordosi körjegyzőség, vagyis: Bordos 515, Dsöb 331, Rava 812, Szent-Demeter 835 lélekszámmal;

c) a bözödi körjegyzőség, vagyis: Bözöd 1222, Bözödujfulu 725 és Kőrispatak 1226 lélekszámmal.

Ezek szerint a főszolgabirói járás 49 községéből és 41321 lélekszámából 10 község és 7499 lélekszámra terjedne ki a kirendeltség hatásköre.

2. Az udvarhelyi járásban a parajdi, esetleg korondi székhelylyel rendszeresitendő kirendeltséghez beosztatnak:

a) parajdi körjegyzőség: vagyis: Parajd 2521 és Felső Sófalva 2460 lélekszámmal;

b) a korondi községi jegyzőség 3552 lélekszámmal és egy fürdőteleppel;

c) az alsó-sófalvi körjegyzőség, vagyis: Alsó-Sófalva 2150 és Atyha 1736 lélekszámmal.

Ezek szerint a járás 43 községéből és 49293 lélekszámából, 5 község 12425 lélekszámmal lenne a parajdi kirendeltség alakitandó.

3. A homoród-oklándi járásban, az Olasztelek székhelylyel rendszeresitendő kirendeltséghez tartoznak a Rikán tuli községek és pedig:

a) vargyasi körjegyzőség, vagyis: Vargyas 1932 lélekszámmal és Felső-Rákos 1376 lélekszámmal;

b) olaszteleki körjegyzőség, vagyis: Füle 1444, Bardocz 979, Olasztelek 882 és Száldobos 862 lélekszámmal;

c) kisbaczoni körjegyzőség, vagyis: M.-Hermány 1323, Kis-Baczon 761, Bibarczfalva 820 lélekszámmal.

Ezek szerint a főszolgabirói járás 42 községéből és 35252 lélekszámából, 9 község 10409 lélekszámmal lenne ezen kirendeltség alakitandó.

Ezen területi beosztás mellett teljesen el lenne érve az, hogy az egyes hegylánczolatok által elválasztott és mintegy zárt kört képező községek elsőfoku hatóságaikkal sokkal közvetlenebb összeköttetésbe hozatnának s a közigazgatás ellenőrző és vezető tevékenysége sokkal hatékonyabb lenne.

III.

A kivihetőség tekintetében megoldandó kérdésként szerepel még végül az, mennyiben volna szükséges ezen kirendeltségek rendszeresitéséhez uj állások szervezése s e czimen minő összegre menő uj tételek lennének a vármegyei 1902. évi költségvetésbe beállitandók.

A székelyudvarhelyi és székelykereszturi szolgabiróságoknál jelenben is 2—2 szolgabirói állás lévén rendszeresitve, ezen két járásban e czimen többlet nem merülne fel.

Mindhárom szolgabiróság el lévén kellőleg látva továbbá megfelelő számu kezelő személyzettel is, egy-egy irnok, — tekintettel az egyszerüsitési törvény életbeléptetése folytán s másfelől a kiszakitandó községek elvonása folytán szükségkép bekövetkező ügyforgalom csökkenésre — az ügymenet hátránya nélkül áthelyezhető a kirendeltséghez.

Mint ujonnan szervezendő állások szerepelnek tehát: 1 szolgabirói (az oklándi járásban) és 3 hajdui állás.

Többlet kiadás merülne fel pedig a következő czimeken:

1. Az uj (oklándi) szolgabirói állással járó
   fizetés . . . . 2000 korona
   lakbér . . . . 400 „
   uti átalány . . . . 300 „
   irodabér és átalány . . . . . 600 „
2. A meglevő (sz.-udvarhelyi és sz.-kereszturi) 2 kirendelt szolgabiró részére:
   uti átalány á 300 K . . . . 600 „
   irodabér és átalány á 600 K . . . 1200 „
3. A 3 kirendeltséghez 3 hajdu fizetése á 440 K, lakbér á 80 korona és ruha átalánya á 100 korona . . . . 1860 „

Összesen 6960 korona,

mely összegnek az állami pótjavadalmazás emelésével belügyminiszter ur által leendő fedezése iránt előterjesztés volna teendő. Ezen kiadások számbavételénél nem hagyható azonban figyelmen kivül, hogy az oklándi uj szolgabirói állás tulajdonképen az esetben is rendszeresitendő lenne, ha az a kirendeltségek létesitésével nem is lenne kapcsolatos. Mert ezen szolgabiróságnál bár csekély mérvben kisebb az ügyforgalom, — de a községek természeti fekvése, s ennek folytán a Rikán tuli u. n. erdővidéki községek adminisztrálása oly figyelmen kivül nem hagyható nehézséget képez, melynek megszüntetése most már elsőrendü hivatalos érdek, s a mely évek hosszu során át ismételten foglalkoztatta is törvényhatósági bizottságunkat és a felettes hatóságokat.

Tekintetes Törvényhatósági bizottság!

Ismételten kifejezés adatott már felsőbb helyen azon nézetnek, hogy a többször emlitett egyszerüsitési törvény életbeléptetésével, a munkaerőnek tekintélyes része fel kell szabaduljon, — s igy a tisztviselők létszámának nem szaporitása, de apasztása azon eredmény, melynek az uj irányzat nyomán leendő bekövetkezése felé a várakozás fordul.

Hogy ennek tudatában mégis a szolgabirói kirendeltségek megalkotásával együtt járó uj állásoknak rendszeresitése iránt teszek előterjesztést, annak oka azon erős meggyőződésem, hogy a közigazgatási ügyvitel a szükséges 6960 korona pénzbeli kiadással arányban nem álló, kiváló értékkel biró eredményeket lesz képes felmutatni, s hogy a kirendeltségek létesitésével a székely-kérdés megoldását, a kivándorlás megszüntetését a közigazgatás legéletbevágóbb feladatainak megoldását egy nagy lépéssel visszük előbbre.

Van szerencsém ennélfogva tisztelettel előterjesztést tenni az iránt, hogy a sóvidéki, erdővidéki és partiumbeli szolgabirósági kirendeltségeknek az 1902-ik évi január hó 1-étől kezdődőleg, Parajd, Olasztelek és Véczke község mint szolgabirói székhelylyel leendő felállitását, továbbá a szükséges egy uj oklándi szolgabirói és a három kirendeltséghez három uj hivatalszolgai állásnak a jelzett illetményekkel leendő rendszeresitését s ezzel kapcsolatban a vármegyei erre vonatkozó szabályrendeletnek megfelelő módositását határozatilag kimondani, valamint az uj állások rendszeresitésével járó kiadások fedezése czéljából az állami pótjavadalmazásnak 6960 koronával leendő emelése iránt belügyminiszter ur ő nagyméltóságához előterjesztést tenni méltóztassék.

Székely-Udvarhely, 1901. szept. hó 24.

Dr Damokos Andor,
alispán.

A földmivelésügyi miniszter a Székelyföld érdekében. Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter a Székelyföld gazdasági helyzetének javitására alkalmas egyik tényezőnek, az állattenyésztésnek lehető támogatása érdekében már korábban elhatározta, hogy az erdők fenntartásának biztositására vonatkozó intézkedéseket az állattenyésztési érdekekre való figyelemmel és az egyes erdőbirtokok gazdasági állapotához mérten méltányosan revideáltatja. Ezért már a mult országgyülés

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCZÁJA.

A székely néphez.

(A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárczája.)

Hún ivadék, Csaba népe!
Emlékszel-e, hogy mi valál,
Midőn teljes fegyverzetben
Álltál a hon határinál?!

Gránitszikla, melyen annyi
Vér frecscsent szét, kar megtörött;
Nem birt veled sem az oláh,
Sem a muszka, sem a török.

Mert a midőn reád czélzott,
Hogy szivedet átallője,
Az a golyó — mit neked szánt —
Visszapattant önkeblére.

Söt ha néha elsötétült,
S könnyezett az ég feletted,
Te akkor is érczkaroddal
Hozzád dicsőn védelmezted.

Nagyobb voltál egy araszszal,
Nagyobb volt a hired-neved,
Nagyobb volt a szived-lelked,
Nagyobb volt a honszerelmed!

Álmaidnak bő kincstára
Nem lett volna elég arra,
Hogy ide hagyd szülőfölded
S elköltözzél más országba.

S ha mentél is — mint bujdosó —
Forró csókot nyomtál rája,
Hogy ömlött a könny szemedből,
Hogy fájhatott szived tája! . . .

Ugy szeretted, ugy ölelted,
Mint vőlegény menyasszonyát.
Hőn imádtad, hőn csókoltad,
Annak minden rögjét, porát.

Viseleted is más vala,
Feleséged szőtte-varrta;
Nem volt abban csak egy szál is
Brünni, avagy bécsi fajta.

És ha lányod orczájáról
Hiányzott a piros rózsa:
Szép volt ugy is, széppé tette
Kelleme és lelki bája.

S hogy ha szolgálatba lépett
Féltett kincsed leányocskád,
Mikor megjött — mint liliom —
Olyan tisztán hajolt reád.

Szemeinek ragyogása,
Arczájának üde szine
Tiszta volt, mint a harmatcsepp
És ártatlan szive-lelke.

A becsület, a szemérem,
Ezek voltak főerények.
Hová lettek? Eladtátok,
Megvették az idegenek!

Akkor tájban te sem jártál
Olyan gyakran jobbra-balra,
Egyenes volt a járásod,
Mint a napnak fénysugara.

El-elmentél a templomba,
Lelked üdvét ott kerested,
Megtalálván — könnyült szivvel
Vitted tovább a keresztet.

Hún ivadék, Csaba népe,
Székely testvér, székely vérem!!
Tárd ki szived, hadd olvasom,
Az vagy-e most, a mi régen?!

Oh! bár volnál, de nem az vagy,
Nyomor üldöz mindenfelől;
Hajt a balsors, kerget a gond,
Fázni kezdtél kivül-belől.

Ne még, ne még, ne csüggedj el,
Mig látod a *Hadak utját*;
Csak szeressed, csak el ne hagyd
Ezt a bérczes kicsiny hazát!

Csaba mondta hü népének,
Jó népének: *„Te itt székelj!“*
Székely népem! Csaba szavát —
Oh! bár csak ezt ne feledd el!!

Fel fog jőni egedre is
Az Istennek fényes napja;
Csak ne hajtson a fényüzés
Takarékba, korcsomába!

A fényüzés ördögének
Mutass ajtót, állj ellene,
Bármennyire kisértsen is
Hajlékodba ne ereszd be!

Ne nyujtózzál tovább soha,
Mint meddig a takaród ér.
Takarékos költekezést
Napról-napra áldás kisér,

Irányitsa lépésidet
Szorgalom és józanélet,
Erkölcsösség, vallásosság,
Egyszerüség legyen elved!

Ha ezeket oda jegyzed
Szived kellő közepébe:
Boldogabb nép nem lesz nálad,
Állni, élni fogsz örökre!!

Firtos-Váralja.

József János.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

utolsó képviselőházi ülésén egy interpellaczióra adott válaszában kijelentette, hogy a Székelyföldön negyvenötezer kataszteri holdon már létesitett fás legelő-gazdaságot, amennyiben lehetséges kiterjeszteni s az erdők tilalmazására vonatkozó üzemtervi rendelkezéseket az áallttenyésztés érdekében lehetőleg enyhiteni szándékozik. A miniszter egyuttal kijelentette, hogy az erdei legeltetés ez ujabb szabályozása előtt a tekintetbe jöhető területeket — hogy ne csak az erdészet érdeke legyen egymagában irányadó — a helyszinén egy erdészeti és egy mezőgazdasági szakértővel megvizsgáltatja. Amint értesülünk, a miniszter ennek az igéretének már is eleget tett, amennyiben Csik-, Háromszék-, Maros-Torda- és Udvarhelyvármegyékbe egy-egy erdészeti és egy-egy mezőgazdasági szakértőt már kiküldött, akik a helyszineléseket legközelebb megkezdik. A kiküldöttek nemcsak azokat az erdőket fogják megvizsgálni, amelyek legeltetése tekintetében a birtokosok a hatóságokhoz kérelmekkel fordultak, hanem általában véve az állami kezelésbe vett mindazokat az erdőket, amelyek egyes részeiknek fáslegelőképpen való berendezése, vagy a legeltetési tilalom alól való feloldása szempontjából figyelembe jöhetnek.

Világnapló.

Irta: **Bakó Samu.**

Olvasván a lapokat, az angol-bur háboruról állandó rovatot találunk két év óta immáron. A hatalmas Anglia nem bir a szabadságszerető maroknyi néppel s ujat e háboruról nem irhatunk mást, minthogy az még mindig foly s egyhamar nem is igen lesz annak vége. — Szerbiában Sándor király haragszik az anyjára, Natália exkirálynéra s midőn a királyné a héten 24 ezer frankot küldött a szerb Vörös kereszt egyesületnek, fia az összeget visszaküldette. — Bulgária és Törökország határán egy Stone nevü amerikai hittéritőnőt elrabolt egy 18 tagból álló rablóbanda s csak magas váltságdij fejében akarják szabadon bocsátani. Török és bolgár katonaság indult az elrabolt nő kiszabaditására. — A berlini városi tanács ugyancsak összekülönbözött Vilmos német császárral. A császár ugyanis nem akarja megengedni, hogy Berlin legszebb helyén az Unter den Lindenen a tanács által elfogadott terv szerint építsenek egy szoborcsoporttal ellátott kutat. A császár haragjában nem erősitette meg a polgármesterválasztást. — Szombathely városában a héten leplezték le Magyarország volt igazságügyminiszterének s Deák Ferencz barátjának Horvát Boldizsárnak a szobrát. A szoborleleplezési ünnepély országos jelentőségü volt, méltó Horvát Boldizsár érdeméhez. — Halálos végü pisztolypárbaj volt Bécsben Stoyka huszárhadnagy és Löwenfeld gyáros között. A gyáros agyonlőtte a hadnagyot. A párbaj oka az volt, hogy a gyáros felesége bevallotta férjének, hogy szereti a hadnagyot. — Ezen a héten ünnepelte 80 éves születése napját Berlinben Wirchew orvos-tanár a legkitünőbb orvos doktora a világnak. — Megboldogult Rudolf trónörökös egyetlen leányát, királyunk unokáját Erzsébet főherczegnőt, eljegyezte Windischgrätz herczeg dragonyos főhadnagy. — Egy csapat bosnyák kereskedő tartózkodik Budapesten, hogy a főváros kereskedelmét és iparát tanulmányozza. A fővárosi kereskedők mindent elkövetnek, hogy a vendégek jól érezzék magukat nálunk. — Virág József fekete-endői kereskedő (Biharm.) repülő-gépet talált fel. Találmányát most vizsgálják Bécsben a hadügyminiszteriumban s rövidesen elválik ér-e a találmány valamit. — A magyar müvészetnek is gyásza van a héten, Bercsényi Béla a Nemzeti Szinház kiváló szinésze meghalt. — A hét legfontosabb eseménye pedig, hogy a megnyitandó országgyülés elnöke gróf Apponyi Albert lesz.

Kriza Sándor és Miklós György.

Szivem legőszintébb örömével foglalom körül rózsafüzér koszoruba e két nevet. Nem nagy potentátokról van szó, hanem egyszerü munkás emberekről, kik a magyar kultura rögös mezején immár 25 év óta munkálkodnak.

Nem jubiláltak, ez eszükben sem volt, szerénységük tiltotta, hogy negyedszázados munkásságuknak e határpontját nyilvánosságra hozzák s igy csak az ők müködésüket figyelemmel kisérő szeretett barátaiktól jutott pályatársaik tudomására, amit ők szivesen rejtegettek, hogy 25 éves multtal biró tanitók.

Ha egy rövid vizsgálódó pillantást vetünk azonban e két ember egyéniségére, eddigi müködésére, lehetetlen, hogy ily könnyen napirendre térjünk legjobbjaink felett.

Kriza a pezsgő elevenség, Miklós a nyugodt szerénység valóságos mintaképe; természetben különböznek egymástól, tanitói, társadalmi és egyesületi müködésökben valóságos testvérek, kiváló hasznos emberek.

Kriza Sándor h.-almási igazgató-tanitó a kolozsvári képezde szülöttje, tanitói müködésének javarésze Torda-Aranyosmegyébe esik s nálunk mindössze 5—6 év óta van, ennyi idő is azonban bőven elég arra, hogy munkásságából, kedves, barátságos egyéniségéből kifolyólag mindnyájan megszeressük. Hivatalos, eredménydús müködésének legszebb bizonyitéka gondnokságának, a szülőknek és felettes tanügyi hatóságának a tanfelügyelőségnek elismerése, szeretete. Társadalmi, egyesületi és irodalmi müködéséről mindnyájan tanubizonyságot tehetünk, hiszen csak az imént hangzott el tollából, a „Székely-Udvarhely" hasábjain a vadházasságokat és ezzel együtt a lazult erkölcsöket keményen ostorozó cziksorozata, melyért a homoródi fiókkörben egyhangu elismerést is nyert, csak egy pár éve, hogy hasznos tanügyi dolgozatát a gazdasági iskolákról oly élvezettel olvashattuk, miközben egyesületünkben számos felolvasást, könyvismertetést tartott, vitatkozásokat provokált és inditványokat tett s már is ujabb meg ujabb dolgokon törte a fejét. Valóban ráillik, hogy az egész ember lázas tevékenység, reggeltől a kimerülésig dolgozik, de mindig a köz javára, mások boldogitására.

Ilyen szabásu ember Miklós György szentmihályi tanitó is, kinek egész életén, müködésén nagyon meglátszik a székelykereszturi tanitóképző jeles tanári karának hatása. Megnyerő, szerény modorával nemcsak tiszteletet és szeretetet vivott ki mindenkivel szemben, de szorgalmas, munkás életével az emberek közbecsülését is megnyerte. Élete minden perczét szerette és szereti községe lakosságának feláldozni. Iskolai müködésén kivül olvasókört alapitott, annak buzgó vezetőjéül szegődött, a háziipari foglalkozások közül a kosárkötést és lombfürészeti munkák készitését — melyre másokat is szivesen megtanitott — oly tökélyre vitte, hogy 1898-ban vármegyénk iparfejlesztő bizottsága egy kosárkötő tanfolyam megtartására kérte volt fel, mely tanfolyamnak sikeres eredményei közismeretüek. Emlitsem-e azt is, hogy tanitóegyleti életünkben mindig a munkát keresi és a békeséges egyetértést ápolja.

Mindketten családos emberek, kiket a köztevékenységtől a megélhetési és családi gondok szintén elszólitanak, jóságos szivük gondolata ott is van szeretteik körében és őrködő szemekkel vigyáznak azok minden lépésére.

Befejezéseül e nehány soromnak, kérdem mit adjunk nektek jutalmul kedves barátaink, hiszen egy negyedszázados munkásság fekete „dercze" kenyeren csak ér valamit és jutalomra méltó: igen, fogadjátok a mi és a velünk együttérző nagyközönség, valamint kedves hiveiteknek, kiknek körébe az isteni gondviselés helyezett, igaz tiszteletét és azon jó kivánságát, hogy Isten ezen nemes elhatározással tanügyünk javára mindkettőtöket sokáig éltessen!

Gyerkes Mihály.

Közlekedésügy.

Postai ügynökség Oroszhegyen. A kolozsvári posta- és távirdaigazgatóság arról értesiti vármegyénk alispánját, hogy a kereskedelemügyi miniszter idei 65042. sz. rendeletével megengedte, hogy nevezett igazgatóság Oroszhegy községben, az ottani postahivatal beszüntetése mellett, a jelenlegi forgalomkörrel postai ügynökséget létesitsen. Az ügynökség a székelyudvarhelyi posta- és távirdahivatallal naponkinti gyalog küldöncz postajárat utján lesz összekötve.

A postai ügynökség — mint azt a »Székely Udvarhely« f. évi 37. számában ismertettük — korlátolt, naponként legfeljebb három órai szolgálatot végző hivatal s rendszerint csak postakezelési teendőket végez. Feladhatók, illetve kifizethetők: a) közönséges levélpostai küldemények, b) ajánlott levelezés, mely lehet utánvételes s tartalmazhat postai megbizást is, c) postautalvány, d) cheque és postatakarék-betét 1000 korona erejéig, pénzes-levél 1000 korona értékig és f) csomagok ugyanilyen értéknyilvánitásig, illetve utánvétellel terhelve. A postai ügynökség vezetője lehet az illető községben levő tanító, lelkész, jegyző, kereskedő, gazdász, vagy más erre értelmiségénél fogva alkalmas 18 évet betöltött, erkölcsileg és politikailag kifogástalan, rendezett anyagi viszonyok között élő s kellő biztositékot nyujtani képes egyén (férfi vagy nő), kit a szolgálattal szerződésileg a posta és távirda igazgatóság biz meg. A postai ügynök, valamint helyettese a postakezelési szabályokat feladatához mért terjedelemben elsajátitani tartozik s az előbbi a posta- és távirda igazgatóság által kijelölendő bizottság előtt vizsgát tenni köteles. A postai ügynök munkajutaléka egyszázhusz (120) korona s a szállitási átalány négyszáznyolc van (480) korona, melyért a 13 klmtr. távolságra eső Székely-Udvarhelyre és vissza a posta és távirdaigazgatóság által esetről-esetre megállapitandó menetrend szerint naponként egyszer közlekedő gyalogküldöncz posta járatot köteles fentartani. A kinevezendő postai ügynök állásának elfoglalása előtt egyszáz (100) korona készpénzbiztositékot köteles letenni s a szerződés megkötésével járó költségeket is hordozni tartozik. A megbizhatóság és alkalmazhatóságon kivül előnybe részesülnek azok, kik a fentebb jelzett biztositékon kivül más külön biztositékot (jelzálog vagy készpénz) is letenni hajlandók. A javadalmazás fejében az ügynök a postakezelésre alkalmas helyet ingyen átengedni, a szolgálatot pontosan ellátni, az illető községben a kézbesitést végeztetni köteles. Tájékozás végett megemlitjük, hogy az erre vonatkozó utasitások a folyó évi Posta és Távirda Rendeletek Tára 42. számában találhatók meg.

Midőn ezekről a közérdek szempontjából is készségesen értesitjük, egyuttal felhivjuk Oroszhegy község lakosságát, hogy akik az ott létesitendő postai ügynoki állást elnyerni ohajtják, kérvényeiket keresztlevél, iskolai, erkölcsi és orvosi bizonyitványnyal felszerelve, közvetlenül a kolozsvári posta- és távirda igazgatósághoz folyó évi november hó 10-éig nyujtsák be.

Végül pedig figyelmeztetjük vármegyénk rossz postai közlekedéssel biró összes községeit, hogy igyekezzenek a nagyközönség érdekében mentől előbb hasonló postai ügynökségek felállitásáért folyamodni. Mert elvégre is a mai korban meglehetős ázsiai állapot, hogy némely községben — Hegedüs miniszter áldásos intézménye mellett is — hetenkint egyszer s legjobb esetben kétszer élvezhetik a postai közlekedés hasznait. Nagyon elérkezett és rátelt az idő, hogy közelebb legyünk egymáshoz vármegyénkben, mint pl. Olaszországhoz, honnan három nap alatt megkapjuk a nekünk czimzett levelet.

Iparügy.

Az épitő-ipari téli tanfolyamra a budapesti m. kir. állami felső épitő-ipariskolában (Budapest, VII. Csömöri-ut 84—86 sz.) a beiratások október 15-től 28-ig lesznek. Felvételi feltételek: 1) legalább 15 éves életkor, 2) ép és egészséges testi szervezet, 3) irni, olvasni, számolni tudás, 4) a kőmives, kőfaragó vagy ács ipar terén legalább egy teljes épitkezési időszakra terjedő gyakorlat. A jelentkezésnél szükséges iratok: 1) keresztlevél vagy születési bizonyitvány, 2) a végzett iskolai osztályokról szóló bizonyitványok, 3) gyakorlati bizonyitvány (iparhatóság által hitelesitve), 4) a másodszori himlőoltásról szóló bizonyitvány. Dijak: 1) beiratás 4 korona, 2) tandij 20 korona, 3) szertári biztositék 4 korona. A második, harmadik és negyedik évfolyamra jelentkező tanulók a bizonyitványok és dijak beküldése mellett levélben is iratkozhatnak. Az igazgatóság.

Iskola-szentelés.

Okt. 15.

Szép ünnepélynek volt szinhelye Alsó-Siménfalva községe e hó 9-én, mikor az állami elemi iskola uj épületének felszentelése s ezzel egyidejüleg az „Udvarhelymegyei tanitó-egylet" székelykereszturi fiókkörének őszi gyülése hozta össze a tanitókat — s örömmel jelentjük — a vidék papságát is.

Délelőtt 9 órakor hálaadó istentiszteletre gyült egybe a közönség az unitárius templomba, hol Varga Dénes unit. lelkész mondott megható imát. Az ünnepély többi része az uj iskolaépületben folyt le. László Péter gond. elnök megnyitója után Varga Dénes unit. lelkész figyelemreméltó felszentelő beszéde imával végződött, kérve Istennek áldását és gondviselését az épületre, tanitókra, tanitványokra és gondnokságra. Majd Szász Ferencz igazg.-tanitó olvasta fel az iskola történetét. Az ünnepélyt befejezte a közönség lelkesitő éneke a „Hymnus" eléneklésével.

Rövid szünet után Sándor Lajos elnök megnyitotta a tanitói gyülést talpraesett elnöki megnyitójával. Jegyzőkönyv olvasás után a gyülés két kimagasló tárgya kötte le a figyelmet: Gyurgyik Mariska tanitónő felolvasása a gyermekek játékairól, mely szellemes és megkapó stilusánál s gazdag tartalmánál fogva feltünő érdeklődést keltett; valamint Tóth Vilmos igazg.-tanitó szavalata, aki gyakorlottságáról tanuskodó s már tárgyánál fogva is lebilincselő előadásával fényes elismerésben részesült.

Megválasztották az uj tisztikart, mely szerint elnök lett: Sándor Lajos, alelnök Simó Lőrincz, jegyző Elekes György, aljegyző Rozsonday István, pénztárnok Balogh Róza, könyvtárnok Belle László.

Egy pár inditvány letárgyalása után a gyülés véget ért, mit követett a közös ebéd, hol a szellemes pohárköszöntőkben nem volt hiány.

Este a „Tanitók-Háza" s egy iskolai harmonium beszerzése javára kevésbbé sikerült tánczmulatság volt, melynek számadása 36 korona bevétellel, 34 korona kiadással és 1 korona 64 fillér tiszta jövedelemmel zárult, miből a „Tanitók-Háza" és isk. harmonium osztoznak.

Felülfizettek ez alkalommal: Végh Gyula 4 koronát, Ferency Áron 1 koronát, N. N. 1 koronát, mit köszönettel nyugtázunk.

—sz—cz.

Hitelügy.

A székelyegyleti első takarékpénztár — mint mult számunkban jeleztük — e hó 13-án rendkivüli közgyülést tartott. A közgyülés a felszámolást mondotta ki s erre nézve bizottsagot is választott. Azonban a gyülés határozatai érvénytelenek, mert alaki hibák miatt a helybeli kir. törvényszék megsemmisitette. Most a pénztár igazgatósága — mint lapunk hirdetési rovatában is látható — ujabb rendkivüli közgyülést hiv össze folyó évi november 17-ikére.

Irodalom.

Hogyan élt a nép a régi időben. A reformáczió után Európaszerte nagyban átalakult a nép élete. A nép egészen jobb élethez jutott, a javak mintha arányosabban oszlottak volna meg, emelkedett a jólét. Az igaz, hogy Anglia most egy év alatt többet költött borra, mint eddig négy esztendőben. Ágból font kunyhók helyébe kőházak kerültek, divatba jött a kémény, addig a füst csak az eresz alatt bujt ki, a vánkosok közhasználatba jutnak, szőnyeg fedi a padlót, a régi sötétség és elzárkózottság helyébe világos szobák lépnek, terjed az üveg használata, ami olasz befolyásra mutat, bizalmasabb lesz az élet, a zászlós ur a vár nagyterméből a belsőbb szobáiba vonul, nem lovon, gyalog jár, elhagyják a kardot és pajzst, könnyüruhát és tőrt viselnek, vasruha helyett pompás öltözetet. Szóval a lovagi élet helyébe az udvari lép, a czifraság vágya ragályként terjed, az udvari emberek drágaköves mentékben és övekkel járnak; egész igaza volt a tréfás mondásnak, hogy a váraikat viszik hátukon. Fellendül a kereskedés, de vele a még könnyebb pénzszerző, a tengeri rablás is divatba jött. A pénzszerzés kalandjait kalandos pénzköltés cserélte fel. A becsület szerzése és könnyelmü koczkáztatása töltötték be a nemesek idejét. Nem hiába szerepel Shakespeare szinmüveiben oly erősen játék és kaland. Idylli pásztorünnepek mellett előadták a középkori mysteriumokat mythologiai csoportozatok mellett, fény és kicsapongás töltötte be az életet. Ennek a kornak a leirását találni a Nagy Képes Világtörténet 138. füzetében. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal e kötet irója is. Egy-egy kötet ára diszes félbőr kötésben 16 korona; füzetenkint is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Iroda. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Különfélék.

— **A király ő Felsége** folyó hó 21-től, hétfőt kezdve minden héten hétfőn és csütörtökön Budape ten, a királyi várlakban legfelsőbb kihallgatást fog adn Előjegyzéseket naponta 9 órától 2 óráig a kabineti ir dában (budai királyi várlak) fogadnak el.

— **Nőegyleti gyülés.** A Jótékony Nőegylet válasz mánya a teaestély rendezése tárgyában a mult vasár nap dr Mezei Ödönné alelnök elnöklete mellett ülés tartott, melyen tekintettel arra, hogy a Nőegylet a köz ségi iskola szegény tanulóinak felruházására indito gyüjtés alkalmából csak nem-rég vette igénybe a kö zönség áldozatkészségét, a nov. 9-re tervezett tea es télyt decz. 7-re halasztotta. Továbbá egy segélyezé iránt benyujtott kérvény tárgyalását, mivel a segélye zésre előirányzott és fordítható összeg az idénre má felhasználtatott, a januári közgyülésen feltüntetett pénz tári állapottól tette függővé.

— **Eljegyzések.** Jánosy Dezső városunkból el jegyezte Osváth Irmuskát, Osváth László m. kir. köz ponti vasuti főellenőr és neje Takács Ilona kedve leányát Budapesten. — Bauer Ignácz, Bauer Józse helybeli polgártársunk fia, a napokban tartotta eljegy zését László Bertával Maros-Vásárhelyt. — Réthe János kereskedő a helybeli Gál János czégnél, elje gyezte Fleischer Emmát Batoson.

— **Első fillérestély.** F. hó 23-án, szerdán kezd meg a Nőegylet az idéni fillérestélyek sorozatát a Bu dapest-szálloda nagytermében. Ez esték müsora, tekin tettel arra a körülményre, hogy városunk közönsége április hóig szintársulathoz nem jut, a választmány határozatából időnként szini előadással lesz egybekapcsolva, mely czélra állandó szinpad felállitásáról is gondoskodás történt. E szini előadások elseje a szerda első fillérestélyen lesz, melyet Felegyházi Mariska és Szabó Ilonka rendeznek. Szinre kerül: „Két nő egy férfi ellen" czimü darab. A főszerepek Madarász Irénke és dr Soó Rezső kezében lesznek, ezenkivül „Egy este Velenczében" czimmel szabad előadást tart Ravasz Árpád és „Vig magán jelenet"-et ad elő Nagy Eleinér tanár. Ez estélyt, mely változatos és vonzó programmjánál fogva igen élvezetesnek igérkezik, a jótékony czél érdekében is a közönség szives pártfogásába ajánljuk. Belépti-dij: Férfiaknak 1 korona, nőknek 40 fillér, tanulóknak 20 fillér. A müsort kedvező anyagi siker esetén 12 óráig táncz követi.

— **Kinevezés.** Dr Bodolla Gábor, a helybeli kir. törvényszék elnöke Szeles Antal szepes-ófalvi kir. járásbirósági telekkönyvi átalakitót, hasonló minőségben a homoródoklándi kir. járásbirósághoz nevezte ki.

— **A héjjasfalvi honvédemlék** ünnepélyes leleplezése ma (vasárnap) lesz. Városunkból és vármegyénkből igen tekintélyes számban vesznek részt e hazafias ünnepélyen.

— **Törvényhatósági bizottságunk** II-ik rendes közgyülését holnap (hétfőn) d. e. 9 órától kezdőlőleg a vármegyeház disztermében fogja megtartani. Ekkor kerül tárgyalásra a vármegye jövő évi költségvetése is, mely 141,924 korona szükséglet-, 140,524 korona fedezettel és 1400 korona hiánynyal van előirányozva.

— **A polgári önképző és segélyző egylet** rendes fillérestélyeit e hó 28-án kezdi meg az egylet nagytermében. Az igen élénk és érdekes müsorokkal kedveskedő szórakoztató estélyeket előre is közönségünk szives figyelmébe ajánljuk. Az első fillérestély müsorát jövő számunkban közöljük.

— **A helybeli Székely Dalegylet női énekkarába,** akik énekelni akarnak, most még jelentkezhetnek. Később, mikor a darabok tanulása előhalad, az utána pótlás nehéz lesz. Jelentkezni Kertész Albertné karnagynőnél lehet.

— **Az őszi ellenőrzési szemlék** vármegyénkben e hó 8-án vették kezdetüket Székely-Kereszturon, hol 14-én már befejezték. Homoród-Oklándon 17-én kezdődött és 22-én ér véget, mig városunkban az udvarhelyi járás részére e hó 24-től 30-ikáig tart. Korondon f. évi november 1-én kezdődnek a szemlék és 4-ikéig tartanak.

— **Életunt öreg ember.** Zakariás László már öreg ember volt s nem tudott dolgozni. Könyöradományon tengette életét. Nyáron át még megjárta a koldus élet, mert akkor minden bokor szállást kinált. De a közelgő tél, a beállott hüvös éjjelek megremegtették öreg csontjait s végképen kiölték lelkéből a szegény emberek reménységét is, hogy t. i. Isten a madarak élelméről is gondoskodik! . . . „Zakariás László Csik-Szépvizen született és vármegyénkben: Parajdon tartózkodott s ott e hó 13-án a községháza mellett felakasztotta magát." A bevezetés elhagyásával ennyi is elég lett volna, hiszen ma már — sajnos — nem egészen ritkaság, ha valaki öngyilkos lesz. Azonban a Zakariás László esete igen jellemző háttérrel bir. A szegény öreg azért volt oly elhagyatott, azért szorult a jó emberek könyörületességére, azért unta meg az életét s azért nem kivánta talán alig nehány hónapból álló idejét is eltölteni, mert: gyermekei, saját vérei megvetették és az utczára szorult öreg napjaira . . . Halljátok-e apák és anyák? . . . Zakariás Lászlót, az édes apát megtagadták az ő gyermekei s nem volt számára hely még barmaik között sem. Okuljatok! . . .

— **Husvizsgálat.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter közigazgatási bizottságunk kérésére kivételkép megengedte, hogy Zonda József törvényhatósági m. kir. állatorvos Székely-Udvarhely város területén addig is, mig a városnak rendszeres állatorvosa lesz, a husvizsgálatot teljesithesse.

— **Jogerős itélet.** Rusz Gergelyt, a városunkból kitiltott szocziálistát, a helybeli kir. törvényszék az U. H. mult évi 32. számában közölt gyalázkodó czikkelyért, mely a „Székely-Udvarhely" felelős szerkesztőjét tá-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

nadta — ez évi május 11-én 8 napi fogházra és 10 korona — egy napi fogházra átváltoztatható — pénzbüntetésre, valamint 60 korona perköltség megfizetésére itélte. — Rusz felebbezett s igy az ügy a marosvásárhelyi kir. itélőtáblához került. A tábla a napokban tartott főtárgyalásán az első biróság itéletét indokai alapján helybenhagyta.

— **Dohány nagytőzsde bérbeadása.** A székelykeresztúri dohány nagyáruda — a kincstár részéről történt felmondás folytán — megüresedett s annak bérbeadása a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóságnál 1901. november 30-án d. e. 9 órakor lesz. Bővebb értesités és ajánlati minta a nevezett pénzügyigazgatóságnál kapható. (14599—901. a. sz.)

— **Magyar alma külföldön.** A földmivelésügyi miniszter az értékesitési viszonyok javitására akként intézkedett, hogy minisztériumának illetékes osztályai a magyar termelő közönséggel és a külföldi nagyobb vásárlókkal kontaktusban legyenek. Ennek lehet köszönni, hogy a földmivelésügyi minisztérium gyümölcsészeti osztályában nap-nap mellett nagyobb külföldi gyümölcskereskedőknek és főleg németországiaknak waggonszámra való megrendelése érkezik almára. Ezt a körülményt a termelők figyelm be azzal ajánljuk, hogy a kinek nagyobb mennyiségü eladó almája van, — egyszerü levelező lapon jelentse be ezt a földmivelésügyi minisztérium gyümölcsészeti osztályának, a mely minden esetben közrehat, hogy a magyar alma külföldön vevőre találjon.

— **Sokszor Tekintetes.** Lapunk egyik hivatalnok barátja számitása szerint e vármegye területén az alispáni irodán, szolgabiróságoknál, jegyzőknél, pénzügyigazgatóságnál, adóhivatalnál, városnál, biróságoknál stb. az iktatási szám együttvéve mintegy 2 százezer évenkint. Ezek elintézése alkalmából fogalmazványokon és kiadványokban a társhatóságok és egymás között, mindenik iktatásra öt esetet véve, éppen egy milliószor irják le évenkint e szót: T e k i n t e t e s, a mi éppen 5 ember munkáját veszi igénybe s igy azokat csupán e szó leirásáért fizetik évenként mintegy 20 ezer koronával, s igy csupán a hivatali czimkórság ennyibe kerül e vármegyében évenkint. A katonai hatóságok egymás között és kifelé nem czimeznek. Nem lenne-e czélszerü a polgári hatóságoknál is megszüntetni, mert a fennebbi számitás szerint az egész országban a czimzés évenként többe kerül 1 milliónál ebben a demokrata világban. Persze, hogy a lemondás nagyon nehéz dolog, mikor az egyesek is mind Tekintetesek és Nagyságosok. Hát csak csináljuk tovább, mert a czim m i n d e n a lényeg s e m m i A közgyül s figyelmét ez a kérdés megérdemelné. Talán a takarékosság elvét is lehetne alkalmazni, habár lapunk fennebbi barátja azt mondja, hogy egy reggel felé józanodni készülő kompániából 1 liter keserüért ilyen czimzésü czédulát küldöttek: a Tekintetes pálinkamérő hivatalnak stb. A czimzés hatott. Pár percz mulva ott volt a keserü még pedig egy „piczulával" olcsóbban a rendes árnál s a kompánia a sárga földig kijózanodott bámultában. Igy tehát nehéz lesz még inditvány esetén is még a drága hivatalos czimzéssel is felhagyni, annyival kevésbé lehet remélni, hogy egyesek lemondjanak róla, mint édes és májnevelő követelésről.

— **Kitünő ujbor** érkezett Fernengel Gyula borkereskedőhöz, aki személyesen ügyelt fel szüretelésére. A pompás must ára literenkint 24 kr.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betüvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Eladó kőház. Székely-Udvarhelyt, a Bethlen-utczában a Fülöp Sándor-féle három szobás, külön udvarral és hozzá tartozókkal biró kőház örök áron eladó. Értekezhetni Jakab Lajos kovácsmesterrel.

Valódi bort venni akarók kérjenek árjegyzéket Székely Borkereskedéstől Székely-Keresztur.

Ezerötszáz métermázsa kitünő minőségü **réti széna** eladó Homoród-Szent-Pálon Dr Gyarmathy Dezsőnél

Egy magános urinő, ki a házvezetés minden ágában jártas, jól főz — magános urhoz vagy papi házhoz ajánlkozik. Bővebb felvilágositás e lap kiadóhivatalában.

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely Udvarhelyt Fernengel Gyulánál kaphatók.

Egy pénztárosnőt, ki a számolásban teljes jártassággal bir, havi 20 korona fizetés és teljes ellátással azonnal alkalmazni fog egy helybeli vállalat. Czim e lap kiadóhivatalában.

Kitünő Kisküküllömenti ó- és uj **borok** kaphatók 1 hectotól 200 hectoliterig 18—19 forintjával **Balavásáron** dr Hersch Jakabnál.

Legszebb müvészies képes levelező-lapok a „Székely-Udvarhely" kiadóhivatalában kaphatók.

Kertészet.

Terméketlen gyümölcsfák termővé tétele. Gyakran előfordul gyümölcsösökben az az eset, hogy egyes fák, különösen az idősebbek nem teremnek s a kivágatás sorsára jutnak. Az ily fákat egy kevés utánjárással nagyon könnyen termőkké tehetjük, ha a következőkép cselekedünk. Télen a fa koronájának fél átmérője arányában a fa törzse körül 1—2 ásónyom széles, 3 ásónyom mélységü körárkot ásunk s az ebben látható gyökereket éles késsel lemetszszük. Ezután az árokból kidobott földet, illetve annak egy részét összevegyitjük mütrágyával elegyitett komposztfölddel s az árkot ujra kitöltjük. A metszési helyeken rostos gyökerek képződnek, melyek az erőteljes földből sokkal több táplálékot képesek felvenni, mint az oly fák gyökerei, melyek nem voltak megmetszve. Ezen eljárás által tavaszszal a fa fejlődése visszatartatik s a gyümölcsrügyek fejlődése pedig elősegittetik. Tanácsos lesz ezenkivül évenkint vagy a tél folyamán, vagy rügyfakadáskor, jó trágyalével vagy higitott trágyával megöntözni a fát olyformán, hogy az öreg fa idejéhez mérten minden egyes évre egy öntöző kanna trágyalevet öntünk annak tányérjára. Magát az egész eljárást minden harmadik évben kell ismételni, mert körülbelül ez az az idő, a mely alatt a fa körül levő gödörben a föld tápanyaga kimerül. Csaknem valamennyi gyümölcsfa meghálálja az ilyen kezelést, kivételt legfeljebb a mandulafa, a diófa és a szelid gesztenyefa képez. Ma, a midőn a gyümölcs mind keresettebb exportczikké válik, nagyon is háládatos dolog a fent körülirt eljárás alkalmazása, mert roppant nagy mértékben képessé teszi az a fákat bő termés előállitására s ezzel a jövedelem jelentékeny emelésére.

Az állam gyümölcsfái. Az állami gyümölcsösökben ez évben 284.770 darab készoltvány, vagyis kiültethető gyümölcsfa, 270 ezer oltóvessző, 210 ezer disz- és gazdasági fa és másfél millió különféle nemesitésre alkalmas vadcsemete termeltetett, melyek Darányi földmivelésügyi miniszter rendeletére részben ingyen, részben kedvezményes, részben a megállapitott áron fognak kiosztatni. Ingyen a községi iskolák kapnak gyümölcsfát, kedvezményes fél-, vagy még jobban leszállitott áron lelkészek, tanitók és jegyzők. A magastörzsü gyümölcsfák ára 80 fillértől lefelé, az alak- és törpefáké 1 korona 20 fillér. Magcsemeték ezre 30 koronától 12 koronáig. Oltóvesszőt községek, tanitók 1 fillérjével számitva kaphatnak. Pénzért való megrendelések deczember 1-jéig fogadtatnak el a megrendelések sorrendje szerint az állami faiskolák kezelőinél. Az ingyen és kedvezményes áron kivánt gyümölcsfákért való bélyeges kérvényt 1902. évi január hó 1-ig kell a földmivelésügyi miniszterhez benyujtani.

Háztartás.

Baromfitermékek értékesitése czim alatt most jelent meg Hreblay Emil m. kir. állattenyésztési felügyelőnek (Budapest, Csömöri-ut 15. II. 8.) legujabb munkája, mely az eddigi már megjelent öt önálló baromfitenyésztési szakmunkának befejező része. E munka megjelenése csakugyan hézagpótló s a magyar gazda kezében nélkülözhetetlen, hisz a magyar gazda boldogulásának régi baja az, hogy termel és tenyészt — de az értekesitessel sehogy sem boldogul, a mit fáradsággal a földből, állatjaiból előállit, azt nem tudja oly áron eladni, mely ár mellett élhet is. Különösen érezhető ez a baromfitenyésztés terén, mely tenyésztési ágazat rendkivüli fontossággal bir hazánkban. A baromfitenyésztés nagy fontosságát és a legszegényebb néposztály megélhetésének egyik lényeges tényezőjét dr Darányi Ignácz földmivelésügyi m. kir. miniszter is kellően méltatta, midőn az 1901. évi költségvetés országgyülési tárgyalása alkalmából ezeket mondotta: „A baromfitenyésztés kérdését nem szabad kicsinyelni, a haladás részben a különböző tojásértékesitő és egyéb ily szövetkezetek érdeme. Tojásértékesitő szövetkezet volt 54. Hogyan állunk ezen a téren? Ugy, hogy mig 1895-ben a kivitel volt összen 43.352,646 korona, baromfi és ezzel kapcsolatos dolgok tojás, ágytoll stb. 1900-ban 71.967,967 korona, a mi arra utal, hogy ez az ágazat fejlődésképes; ez megint a legalsóbb néprétegek javára szolgál. Ott vagyunk, hogy ma a baromfikivitel már tulhaladja buzakivitelünk értékét." Ezen legilletékesebb helyről jött kinyilatkoztatás után, azt hisszük a baromfitenyésztés fontosságának további bizonyitgatása teljesen fölösleges. Ebből láthatjuk, hogy mily kincs rejlik a baromfitenyésztésben, sajnos, a gazdák és gazdasszonyok annak kiaknázásához csak igen lassan fognak. Hreblay munkája utmutatást ad minden e zakba vágó kérdésre. Három főrészből áll. Az első főrész foglalkozik a baromfiak hizlalása, piaczra való előkészitése és a baromfitermékek kezelésével, a második főrész tárgyalja a baromfitermékek, a tojás, toll, zsir, élő és vágott baromfi szövetkezeti értékesitésének módozatait, végre a harmadik rész utmutatást ad az értékesitő szövetkezetek alakitására és 3 fele alapszabálytervezetet közöl. Látjuk tehát, hogy ezen 151 oldalra terjedő 11 képpel ellátott füzet csakugyan alaposan kimeriti tárgyát. Minden gazdának e munka megszerzését melegen ajánljuk. Megrendelhető 2 korona beküldésével a szerzőnél Budapesten, Csömöri-ut 15. II. 8. és a „Székely-Udvarhely" kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése)

Közgazdaság.

„Okszerü gazdálkodás az élet fentartója."

— „Bár a földem nagyobb volna" — hangzik a jelszó egyes ember ajkán. A más pedig azt mondja: „Szaporodunk, de a termőföld nem szaporodik."

Az igaz, hogy némely helyeken a tagositással rendezték a birtokokat; legalább dülőutja van minden földmivesnek saját birtokára, az „elutalás" miatt per nincs, de a kisbirtokos ezzel is ugy járt, mint az egykori gazda az időjárással: „Adtál Uram esőt, de nincs köszönet benne." Az előre számitáshoz nem értő nép — a becslés és elhelyezkedésnél — ebben is megcsalatkozott. Innen van a panasz, hogy: „bár a földem nagyobb volna!

A földmivelés terén nagyot haladt korunk. Van vaseke, borna, henger, arató-, kaszáló- és kapáló-gép, a minek hirét régen nem is hallották. De ezzel szemben a földnek minden évben való kihasználásával halljuk a panaszt is az öregektől: „mig faekén szántottam, ugarrendszert tartottam, buzakenyeret ettem — volt pénzem — s gabonám, de ma már nincsen."

És mi ennek az oka? . . .

A földmivelésre, állattenyésztésre, gyümölcstermelésre, méhészetre, selyemtenyésztésre iskoláink nem képezik, gyakorlatban nem foglalkoztatják a serdülő ifjuságot. A szántás vetéshez ma is az apa adja meg fiának az első gyakorlati oktatást azon az alapon, melyet apjától tanult. Az állattenyésztéshez nem sokat értenek. Őszszel tele van a csür takarmánynyal, tavaszszal pedig már nincs. Némely gazda egészen a cselédre bizza barmainak ápolását, aki aztán „adtam"-mal eteti és itatja azokat. A takarmányból többet elgázoltatnak, mint a mennyit a barmok táplálására forditanak. Ezért van az, hogy idöelőtt elfogy az élelem s a marha mégis rossz.

Némely ember a dústermést a föld megszentelésétől várja — és nem a trágya és jól megmiveléstől. „Adta teremtette" káromló szavak mellett — „vétkesen" két vagy három „versen" mindig egymásra vettetve a földet, befelé nagy barázdákra vasekevel szánt — a trágyát a föld alá takarja s az egereknek kész laktanyát állit és a végén mit arat? . . .

Eljön a záporeső annak idején s a termőtalajt hegyes helyeinkről mind lesöpri. Marad egyszerüen a vetés. Ezt megtámadja az egér. Jég ellen biztositva nincs. Felnő a „burján." A vetéseknek tavaszszal teljesitendő boronálásához nem értenek. A gabonaragya ellen védelem nincs. S a szegény ember — igy gazdálkodva — csak a dologgal marad, haszon semmi, de még ráfizet a nagy napszám és gyenge termelés mellett — a földmivelésre! . . .

De menjünk tovább.

„Ki a hogy vet ugy arat!" Hiába forgatod a földet egyik oldaláról a másikra — ha trágyát nem tészsz rá — s kellő nyugalmat nem adsz neki! A trágya szaporitásához és kezeléséhez sok helyt nem értenek; a javát elvitetik záporesővel még az udvarról; mások meg arra sem várnak, hogy elkészüljön: szalmát visznek a földre; a mi szintén nem sokat ér. A mütrágyáról semmi fogalom!

Az egykori ifju a földbe mélyen ásva kereste az aranyat, mire egy földész igy felel: Fiam! „az aranyat három ujon belül ne keresd, mert nem találod meg" — a mi azt jelenti, hogy a ki ezen belül szánt — annak üresen marad a zsákja!

A gyümölcstermelésnél azt mondja a szentirás: „Minden fa, mely jó gyümölcsöt nem terem, kivágatik és a tüzre vettetik."

Az erdészeti törvénynyel az erdőkezelés rendeztetett. Némely kopár községi helyeken a fásitás is megtörtént, de még az ily községi helyeken a gyümölcsös kertek felállitása, beültetése — okszerü kezelése — gondolatban sincs, nem hogy életbe volna léptetve. Pedig a gyümölcstermelés egyik legjobb pénzforrása a népnek, ha azt gazdászati szempontból hatósági felügyelettel kezelnék.

De mit beszélek én a községtől távol a gyümölcsös kertek felállitásáról? . . . Hiszen népünk még a saját kertjében levő gyümölcsfák gondozásához sem ért; azt a csaknem minden évben előforduló ragya, ártalmas férgek ellen védelmezni nem tudja, azok kiirtásához nem ért. Trágyázni nem szokta: „Apám sem kapálta a gyümölcsfa tövét, sem nem trágyázta — s hát minek én? . . . Pedig a bőtermést mindig az előző év május és junius havában levő gondozás (trágya levével a fa alatti öntözés, dér és fagy ellen a füstölés) adja meg.

Sok község, ha fölkarolná a gyümölcsös kertek fölállitását, jó gondozás mellett egész évi adóját fizetni tudná belőle! Ez a regálé felosztása miatti pótadókat is fedezné.

A méhészet!? . . . Ah ezen ártatlan foglalkozás nem tulajdona mindenkinek! Némely ember azt tartja: „Minek töltsem az időt a méhészettel? Van egy kas méhem s a tavaly sem „eresztett," most még ki teszem és ha az idén sem „ereszt" — Isten neki — fölhagyok a méhészettel."

Az ily gondolatu ember arany várat nem épit. A szorgalom mindent könnyünek, a restség mindent nehéznek tart.

Pedig nincs szebb foglalkozás a gazdálkodó embernek, mint a gyümölcsészet és méhészet. Ez a kettő, ha alaposan kezeltetik: aranybányát képez minden földmives gazdának kezében.

A természet megadja táplálékát a méhnek. Csak felügyelet, a kezelés, szaporitás, „mézelés"-hez való tudás kell s a fényes jutalom elmaradhatlan.

És hol van legjobban elhanyagolva a méhészet ügye, mint éppen körünkben? Ki tanitsa a népet a méhészet kezelésére? Hiszen 1600 községnek van egy vándortanára! Lehet-e üdvös eredményt várni ily tanitás és tanulás mellett? . . .

Ha a néptől pontos fizetést várunk, akkor meg kell tanitanunk a megélhetés és pénzszerzés módjára is, mert csak akkor boldog a haza s annak minden polgára fizető képes, ha nem csak a száraz tudományra s fényüzésre, hanem a természet adományával okszerüleg gazdálkodni is megtanitsuk.

Előre tehát a mezei gazdálkodás tudományával! . . A népet már serdülő korában meg kell tanitsuk, hogy miként kell élni tudni, mert lehet az egyoldalu tudomány, fejlődhetik az ipar, haladhat a fényüzés stb., de ez mind nem ér semmit, ha üres a kamra s nincs meg a napi kenyér; ezt pedig jó gazdálkodás után csak a föld adja meg!

Sándor István,
gk. esperes.

BETEGH PÁL,
felelős szerkesztő és kiadótulajdonos.

Hivatalos rész.

Körözés. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz 14334—901. alisp. Udvarhelyvármegye polgármesterének és valamennyi községi elöljáróságnak. Felhivom, hogy a Budapestről ismeretlen helyre távozott Nagy Julia nevü nőt hatósága területén köröztesse, feltalálása esetén illetőségi viszonyai tekintetében hallgassa ki s a felveendő jegyzőkönyvet hozzám terjessze fel. Sz.-Udvarhelyen, 1901. évi október hó 14-én. Alispán helyett: Lázár főjegyző.

Elveszett és felfogott állatok Udvarhelyvármegye alispánjától 14157, 14358—901 alisp sz. Székely-Udvarhely város rendőrfőkapitányának és valamennyi község elöljáróságának. Körözés végett értesitem, hogy az atyhai határról 14 nappal ezelőtt 1 drb 7 éves szürkés szőrü tehén (bal lapoczkáján keresztsütes, jobb füléből hátul kivágva kerékfalason) elveszett. Kobát-Demeterfalván pedig egy öreg, fehér meddő juh, (egyik füle ájos, másikon róvás) fel van fogva. Székely-Udvarhely, 1901. okt. 14 Alispán helyett: Lázár, főjegyző.

Járványok. Udvarhelyvármegye alispánjától. 14299, 14279., 14562—901. alisp. sz. Székely-Udvarhely város polgármesterének és valamennyi község elöljáróságának. Közhirrététel végett értesitem, hogy Lengyelfalva község bivalállományában a bivalvész szórványosan fellépett és az udvarzárlat elrendeltetett. Ellenben H Remete sertésállományában a járv. uralgott sertésvész és Erked közs. ló-állományában a szintén járv. uralgott lépfene megszünt és az erre vonatkozó zárlatok feloldattak. Székely-Udvarhely, 1901. október 16. Alispán h. Lázár, főjegyző.

Nyilt-tér.*

MÁTYÁS és TRATTNER
birtok, bérlet és mezőgazdasági szeszgyár
B A R Ó T H.

Sikeres beoltás lépfene ellen.

Fülei területen a „Kormos-tető" nevü általunk haszonbérbe tartott havasi legelőn volt 208 darab szarvasmarhánk. Ezek között 50 darab fehér magyar faj, a többi vereses-tarka. Ez év augusztus elejétől aug. 15-ig lépfenében elpusztult 7 darab tarka és 1 darab fehér.

Mire jelentést tettünk az oklándi szolgabirói hivatalhoz s Perl Jenő magy. kir. állatorvos azonnal kiment nyájunk megvizsgálására. A vészes ragályt megállapitván, a beoltást ajánlotta, mint egyedüli biztos szert. Ajánlatát elfogadtuk s nyájunkat 200 darabot beoltotta. Azóta egyetlen állatunk sem hullott el, habár az oltás következtében mindenik átment enyhén a betegségen. A beoltással Perl Jenő állatorvos ur 56 ezer korona értékü nyájunkat mentette meg.

Kedves kötelességet teljesitünk, a midőn köszönetet mondunk Perl állatorvos urnak, a ki iparkodott rábirni, hogy ezen egyetlen mentőeszközt, a beoltást alkalmazzuk, mert különben 208 darabból álló nyájunk elpusztul.

A midőn ezen körülményre, ugy a községek, valamint a marhatartó gazdák figyelmét felhivni bátorkodunk, a közügynek szolgálatot vélünk tenni, ha a lépfene ellen a beoltást legmelegebben ajánljuk, annyival is inkább, hogy egy darabnak beoltása 30 fillérbe kerül.

Baróth, 1901. október hó 12.

Mátyás és Trattner.

* Az e rovat alatt megjelent közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Hirdetések

Meghivó.

A székelyudvarhelyi Székelyegyleti Első Takarékpénztár Részvénytársaság

az igazgatóságnak a feloszlatás, illetőleg felszámolás iránti javaslata, valamint az alábbi tárgysorozatban megjelölt ügyek feletti határozathozatala végett **1901. évi november hó 17-én d. e. 10 órakor** az intézet helyiségében

rendkivüli közgyülést tart.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Igazgató-elnök, II-od aligazgató, igazgatósági, felügyelő-bizottsági tagok lemondásának bejelentése.
3. Igazgatóság javaslata a mérleg megállapitására.
4. Igazgatósági javaslat a részvénytársaság feloszlása és felszámolók kirendelése végett.
5. Felszámolók és felügyelő-bizottsági tagok választása.
6. Igazgatók és igazgatósági tagok választása.
7. Szabályszerü inditványok tárgyalása.

Ezen rendkivüli közgyülésre a részvényeseket tisztelettel meghivja

Székely-Udvarhelyt, 1901. okt. hó 18-án

Az igazgatóság.

40. §. Az igazgatóság egy három tagu bizottságot küld ki, mely a gyülés előtt legalább 2 nappal a jelentkezők jogosultságát birálja meg, a részvényeket letétbe veszi és a közgyülés után kiadja, és ennek határozata ellen a közgyüléshez van csak folyamodásnak helye. A gyülés előtt való nap esti 6 órakor záródik a jogosultak birálata és jelentkezése.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. 8084—901. fszb.

Árverési hirdetmény.

A Homoród-Jánosfalva község tulajdonát képező közvetlen a törvényhatósági utvonal mellett levő korcsmahelyisé ez évi november 3-án d. e. 10 órakor nyilt árverés utján 1902. évi január 1-től — 1903. évi deczember 31-ig terjedő időre bérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 200 korona, bánatpénzül ennek 20 százaléka teendő.

A részletesebb feltételek a községi irodában megtekinthetők.

H.-Okländ, 1901. okt. hó 14.

Benedek Imre,
főszolgabiró.

Halestély! UJ Halestély!

VENDÉGLŐ és KÁVÉHÁZ

Van szerencsém a nagyérdemü közönség szíves tudomására hozni, hogy a **KORONKAY-féle vendéglőt** átvettem s azt **f. évi október hó 19-én** (szombaton) este

halestélylyel kapcsolatosan

ÜNNEPÉLYESEN MEGNYITOTTAM.

Eddigt szerzet jó hirnevem kezeskedik, hogy nagyérdemü vendégeimet mindenkor kifogástalan ételekkel és italokkal fogom ezután is készséggel kiszolgálni.

Közkedvelt **halestélyeimet** jövőre is megtartom. Havi előfizetésre ugy helyiségemben, mint házhoz szállítva: a legizletesebb ebéddel és vacsorával szolgálok.

Szives támogatást kérve, vagyok kész szolgálattal:

SÁNDOR ISTVÁN, vendéglős.

ALAPITTATOTT 1862.

TOTTIS és KREN

„AZ ÉSZAKCSILLAGHOZ"

BUDAPEST, IV. Bécsi-uteza 1. szám.

Ajánlják közel 40 éve fennálló és az egész országban legjobb hirnévnek örvendő áruházukat vászon és fehérnemüek beszerzésére.

Nagy raktár finom női, uri és gyermek fehérnemüekben.

Teljes menyasszonyi kelengyék 1000 koronától 10.000 koronáig, a legjobb minőségért és a legszolidabb, legmodernebb kivitelért teljes kezesség.

Legnagyobb gyári raktár szönyegekben, butorszövetekben, takarókban, függönyökben, futókban, gyékényekben stb. legolcsóbb gyári árakon.

Nagyobb bevásárlásoknál vagy menyasszonyi kelengyék megrendelésénél direkt levélbeli megkeresésre megbizottunkat teljes mintakollekcióval saját költségünkre küldjük bárhová.

Mintákkal és választék küldeményekkel mindenkoron szivesen rendelkezésre állunk.

Sz. 10151—901. szb.

Pályázati hirdetmény.

Udvarhelyvármegye székelykereszturi járáshoz tartozó Etéd székhelylyel; Etéd, Küsmöd, Siklód, Szolokma, Körispatak, Bözöd, Bözöd-Ujfalu, Martonos, Énlaka, Tarcsafalva, Firtos-Váralya és Csehétfalva községekből álló körorvosi állás lemondás folytán üresedésbe jött, annak választás utjáni betöltésére pályázatot nyitok.

A körorvos javadalmazása:

1. Rendes fizetés 1000 korona. 2. Utiátalány 300 kor. 3. A kör székhelyén halottkémlési és a husvágatási biztosi állás után 150 kor. 4. Szabad uri lakás, melyhez 2 holdas kert, 5 szoba és melléképületek tartoznak 400 kor. 5. Hivatalos kiküldetéseken kivül bármely községbe 3 korona napidij, beteg vizsgálatért saját házánál 60 fillér, házán kivül 1 korona látogatási dij.

Megjegyzem, hogy az utiátalány csak a 12 havi körutra vonatkozik s más kiküldetésnél a fuvar természetben vagy kilóméterenkint 20 fillérben számitható.

Felhivom a pályázni óhajtókat, hogy az 1876. évi XIV. t.-cz. 143. § ban jelzett minősitésüket igazoló, nemkülönben eddigi müködésüket feltüntető okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket **f. évi november 30-áig** hozzám annál is inkább adják be, mert a később beérkezett pályázatok figyelembe nem fognak vétetni.

Székely-Keresztur, 1901. okt. 8-án.

Főszolgabiró helyett:
Dollny Róbert, szolgabiró.

Sz. 4488—901 szb. Udvarhelyvármegye székelyudvarhelyi járás főszolgabirája.

Árverezési hirdetmény.

Kápolnás-Oláhfalu község tulajdonát képező „Homoród" gyógyfürdő **folyó évi október hó 31-én délelőtt 10 órakor** Kápolnás-Oláhfalu község házánál megtartandó nyilvános árverésen 1902. évi junius 1-től egymás után következő 3 évre, tehát 1905. szeptember hó 1-ig haszonbérbe fog adatni.

Évi haszonbéri összeg kikiáltási ára 8800 korona.

Az árverezés szóval, vagy irásbeli ajánlattal is történhetik, azonban köteles árverező fél a kikiáltási ár 10 százalékát bánatpénzül alólirott főszolgabiró kezéhez letenni, vagy irásbeli ajánlatához mellékelni s szóval, vagy irásban kijelenteni, hogy az árverezési feltételeket ismeri s azokat kötelezőleg elfogadja.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes feltételek alólirott főszolgabirónál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Székely-Udvarhelyt, 1901. október 8-án.

Dr Demeter Lőrincz, főszolgabiró.

BARTHA ANDRÁS

czipészmester
SZÉKELY-UDVARHELYT
Kossuth-u. 21.
(Zálogház mellett.)

Ajánlja a n. é. közönség szives figyelmébe a *Kossuth-u. 21. sz.* (Zálogház mellett) egész ujonnan berendezett férfi- és női

KÉSZCZIPŐRAKTÁRÁT
és üzlethelyiségét.

A legfinomabb anyagból a legkényesebb izlésnek is megfelelően készit kellő gyorsasággal, tartóssággal, pontossággal, *jutányos árak mellett* férfi-, női- és gyermekczipőket. Sokoldalu tapasztalataira támaszkodva, a n. é. közönség bizalmát és megrendeléseit kéri.

PAPP ISTVÁN
SZABÓ-ÜZLETE
SZÉKELY-UDVARHELYT. (Alsó-piacztéren.)

Ajánlja a legujabb követelmények szerint berendezett

szabó- és szabászati üzletét.

Mindennemü uri öltönyök mérték szerint, izléssel, dival szerint legpontosabban készittetnek.

Legmodernebb minták.

Kiadó lakások.

A főpiacztéren, **egy nagyobb utczai 3, 4, vagy 5 szobás, egy kisebb 2—3 szobás, konyhás, emeletes; egy kétszobás földszinti lakás,** mindenik mellékhelyiségekkel azonnal kiadó és átvehető.

Értekezhetni **Koncz Ármin** tulajdonos gyógyszerésznél.

KOVÁCSMESTER
SZÉKELY-UDVARHELYT.

A Kossuth-utczában (saját ház) megnyitottam

kovácsmester mühelyemet,

hol a kor igényeinek megfelelő kivitelben készitek: kocsikat, szekerek, épületek kovácsmunkáit, elvállalok lóvasalást, régi harangok elforditását és mindennemü javitásokat, pontosan a legjutányosabb kivitelben.

Hosszas, más vidékeken tett tanulmányaim alapján nyitottam meg a modern technika vivmányaival rendelkező üzletemet s a n. é. közönség szives pártfogását kérem

Likman Balázs,
kovácsmester.

Épület- és butorasztalos

Van szerencsém értesiteni a nagyérdemü közönséget, hogy mindennemü az asztalos iparba vágó munkálatokat elvállalok, igy jutányos áron és szolid kivitelben készitek szoba- és konyhaberendezéseket, gazdasági felszereléseket, épületek padolását, ajtók és ablakokkal való felszerelését, különösen ajánlom remek müvü iróasztalaimat, könyv- és irományállványaimat.

Községi jegyzői és birói irodák teljes berendezését.

Jutányos árak, izléses munka!

Székely-Udvarhelyt, Szombatfalvi-uteza. (Saját házamban.)

BIRÓ FERENCZ.

MINDENKIT ÉRDEKEL!

Különféle áruk mélyen leszállítva.

Alulirott tisztelettel ajánlja a **beállott őszi idényre**

dúsan felszerelt raktárát.

Női gyapjuszövetek, barcheutek, szatinok, kretonok, női és férfi fehérnemüek, kitünő szabásu női derékfüzők és blouzok, paplanok és takarók, asztal- és ágykészletek, vászon- és abrosznemüek kötött és szövött árukban igen jutányos árakban.

Továbbá

első minőségü finom glassékesztyük.

Szenzácziós olcsóság.

Női három gombos 85 kr.
Férfi egy gombos 95 kr.

Jóságukért kezességet vállal, amenynyiben az esetleg elszakadottak utánfizetés nélkül kicseréltetnek.

Szenkovits János.

Nagy választék féláron aluli olcsó maradékokban!

BERKECZY LAJOS
ÉPÜLET- ÉS DISZMÜBÁDOGOS

ajánlja minden e szakmába vágó munkálatait, u. m.: toronyfedés, házfedés, ereszka fedelek javitását utólagos fizetéssel is. Készitek minden bádogos munkák, fürdő kádak, házi czikkek, konyhaeszközök és kertészeti czikkek. — Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

Az üzlet 15 évi fennállása a megrendelések és kiszolgálások kifogástalanságáról és szolidságáról tanuskodik. Minél számosabb megbizást kér tisztelettel:

BERKECZY LAJOS bádogos mester,
Székely-Udvarhelyt.

Könyv- és papirkereskedés áthelyezése.

Tisztelettel jelentem a nagyérdemü közönség- és vevőimnek, hogy üzletemet a Koncz-féle gyógytár mellől a Szent-Ferencz szerzet-templom homlokzatával szemben fekvő házam bolthelyiségébe költöztettem át.

Gyertyánffy Gábor.

Vidéki megbizások is a leggyorsabban teljesittetnek.

Egyszerü levélbeni megkeresésekre azonnali kimeritő tájékozás adatik.

Szolid és felelősség melletti munka.

Épitéseket, épitkezéseket és *tervezéseket,* valamint költségelőirányzatokat teljesen szakszerüen és a kor igényeinek megfelelően a legkényesebb izlésnek is megfelelően köz- és magánépületeket teljes berendezéssel elvállal

Vladár Ferencz

épitő vállalkozó
Székely-Udvarhelyt, Szombatfalvi-utcza, saját házában.

Jutányos árak.

Templomjavitásokat, oltártervezeteket s minden e szakmába vágó dolgokat pontosan elkészit.

Hazai ipar! Szolid munka! Olcsó ár!

ALBERT PÉTER kovácsmester

Székely-Udvarhelyt, Kossuth-u. 74.

Állandó raktárt tart legjobban elkészitett és legkülönbözőbb kivitelü modern

KOCSIKBÓL.

Használt kocsikat becserél, vagy kijavit a legpontosabban, szolid kivitelben és olcsó árak mellett.

B U T O R

Grünwald Albert butorkereskedő **Brassó,** Kapu-u. 47—49. Legnagyobb **butorraktár** a **Reinhart Fülöp** aradi butorgyáros hirneves készitményei **gyári árakon.**

30 hálószoba 30 ebédlő 50 szalon és több uriszoba barock, renaissance, secessió és ónémet stilben állandóan raktáron vannak.

Nagy választék szalon- és futó szőnyegekben. Párisi, berlini, brüsseli stb. selyem, peluche szövetekben.

Kezeskedik kitünő minőségért, rendkivüli olcsó árak mellett. Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

Nyomatott a kiadó- és laptulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székely-Udvarhelyt, 1901

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundaţia pentru Şcoală - BCU Cluj-Napoca.